

Başvuru Numarası : 2024/2649
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.03.2025/51
Karar Numarası : 2025/112
Başvuran : E.E.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1- Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
: 2- Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, Covid-19 Pandemisi tedbirleri kapsamında ziyaretçilere açık ve kapalı görüş yaptırılmadığı, bunun telafisi için tanınan 10 dakika (dk.) ilave sesli görüşme hakkının mağduriyetini gidermediği iddiasıyla, kendisine ailesinin geldiği açık görüşler için 30 dk ilave görüşme, ailesinin gelemediği kapalı görüşler için ise 10 dk. ilave telefon görüşme hakkı verilmesi talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a.17/7/2016 tarihinden, 26/2/2022 tarihine kadar Sincan 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu olarak kaldığını,

b. 26/2/2022 tarihinde isteği dışında Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini,

c. Pandemi döneminde alınan sağlık tedbirleri kapsamında, ailesiyle 58 hafta süreyle açık görüş, 38 hafta süreyle kapalı görüş yaptırılmadığını,

ç. Bu mağduriyetinin giderilmesi için kendisine tanınan ilave 30 dk. açık görüş veya ilave 10 dk. sesli görüşme hakkından birini seçmesi gerektiğini,

d. Ailesinin uzakta olması ve her hafta ziyaretine gelememeleri sebebiyle 10 dk. ilave sesli görüşme hakkını seçtiğini, bu durumun eşitsizliğe yol açtığını ve mağduriyetini gidermediğini ileri sürerek, açık görüşler için ilave 30 dk. açık görüş hakkı, kapalı görüşler için ise ilave 10 dk. sesli görüşme hakkı tanınmasını talep etmiştir.

3. Muhatap Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü sunmuş olduğu yazılı görüşünde özetle:

a. Başvuranın 26/2/2022 tarihinde nakil geldiğini ve halen kurumlarında barındırıldığını,

b. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 5/7/2024 tarihli ve ... sayılı yazısıyla, hükümlü ve tutukluların pandemi döneminde yaptırılmayan görüşlerini telafi niteliğinde olacak şekilde, birini talep ve tercih

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

etmeleri kaydıyla en az 30 dk. ziyaret izni, 30 dk. Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) kapsamında görüntülü görüşme veya 10 dk. telefonla sesli görüşme imkanı verilmesinin uygun görüldüğünü, ayrıca hükümlü ve tutukluların görüşme tercihlerini yazılı olarak bildirmesi zorunluluğu bulunduğunun belirtildiğini,

c. Bu hususun hükümlü ve tutuklulara bildirilerek başvurandan yazılı tercih dilekçesi alındığını,

ç. Başvuranın dilekçesinde 10 dk. telefonla sesli görüşme tercihinde bulunduğunu ve bu hakkından faydalandırıldığını,

d. Kurumlarında ACEP altyapısının bulunmadığını, kaldı ki başvuranın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile hükümlü olduğunu ve ACEP altyapısı olsa dahi bu uygulamadan yararlanılamayacağını belirtmiştir.

4. Muhatap Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü sunmuş olduğu yazılı görüşünde özetle:

a. Pandemi döneminde Dünya Sağlık Örgütünün tavsiyeleri doğrultusunda bazı kısıtlayıcı tedbirler alındığını,

b. Bu kapsamda yaptırılmayan ziyaretlerin telafisi amacıyla Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilen 5/7/2024 tarihli ve ... sayılı yazıda, hükümlülerin/tutukluların birini talep ve tercih etmeleri kaydıyla, en az 30 dk. süreyle ziyaret izni, 30 dk. süre ile ACEP görüntülü görüşme veya telefonla 10 dk. sesli görüşme imkanı verilmesi talimatının verildiğini,

c. Kurum tarafından mahpuslara gerekli duyuruların yapıldığını ve başvuranın 20/7/2024 tarihli dilekçesi ile 10 dk. telefonla sesli görüşme tercihinde bulunması sebebiyle bu hakkından faydalandırıldığını,

ç. Kurumda ACEP altyapısı olsa dahi, başvuranın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlüsü olması sebebiyle görüntülü görüşme hakkından faydalandırmayacağını belirtmiştir.

5. Muhatap Kurumların yazılı görüşüne karşı başvuran sunduğu yazılı cevabında özetle:

a. Pandemi sürecinde yaptırılmayan ziyaretlerin telafisi için mevzuatta herhangi bir düzenleme bulunmadığını,

b. Uygulamanın Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 5/7/2024 tarihli talimat yazısına dayandığını,

c. Bu yazıyla sadece iki seçim hakkı verilmesinin hakkaniyetli olmadığını,

ç. Biraz empati yapılarak üçüncü bir seçenek sunulabileceğini ve Genel Müdürlüğün yeni bir düzenleme yapabileceğini,

d. Uzakta olması sebebiyle eşinin ancak ayda bir defa gelebildiğini belirterek, çocukları ve ailesiyle daha sık görüşebilmesi için bu ziyaretlerde ilave 30 dk. daha açık görüş hakkı tanınmasını talep etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma

sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Başvuran; Covid-19 Pandemisi tedbirleri kapsamında cezaevlerinde açık ve kapalı ziyaretlerin yaptırılmadığını, daha sonra bu uygulamanın telafisi amacıyla, hükümlü ve tutuklulara açık görüş ve ACEP kapsamında yaptırılan görüntülü görüşmeler için ilave 30 dk., telefonla yapılan sesli görüşmeler için ise ilave 10 dk. süre tanındığını, bu haklardan ancak birini seçme şartı konduğunu, ailesinin her hafta gelme imkanı olmaması sebebiyle telefonla 10 dk. ilave görüşme hakkından yararlanmak için yazılı dilekçe vermek zorunda kaldığını, fakat bu durumun diğer hükümlü ve tutuklulara göre eşitsizlik yarattığını ve ilave sürelerden daha az yararlandığını iddia ederek, açık görüşler için ilave 30 dk. daha süre tanınmasını talep etmiştir.

12. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Covid-19 döneminde yapılmayan ziyaretlerin telafisi amacıyla Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderdiği 5/7/2024 tarihli ve ... sayılı yazıda; *"Pandemi döneminde hakları saklı kalmak kaydıyla yaptırılmayan görüşlerine telafi niteliğinde olacak şekilde, hükümlü/tutuklunun birini talep ve tercih etmeleri kaydıyla, En az 30 dakika süre ile ziyaret izni, 30 dakika süre ile ACEP görüntülü görüşme veya Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Telefonla görüşme hakkı" başlıklı 74 üncü maddesi kapsamında 10 dakika sesli görüşme imkanı verilmesi uygun görülmüştür."* Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Telefonla görüşme hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (h), (i) ve (j) bentleri kapsamında tehlikeli hükümlü oldukları idare ve gözlem kurulu kararı ile belirlenenler, terör örgütü yöneticiliği ve suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgüt yöneticiliği suçundan hükümlü/tutuklu olanlar ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlüler tercihlerine göre sadece ziyaret veya sesli görüşme hakkından faydalandırılacaktır." görüşüne yer vermiştir.

13. Bilindiği üzere, Covid-19 Pandemisi döneminde Dünya Sağlık Örgütünün ve Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda, sosyal hayatı kısıtlayan bir takım idari tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda Ceza İnfaz Kurumlarında da açık ve kapalı görüşler askıya alınmış ve bir süre hükümlü ve tutukluların yakınları tarafından yapılacak ziyaretler yasaklanmıştır.

14. Pandemi döneminde yaptırılmayan bu açık ve kapalı görüşlerin ne şekilde telafi edileceğine dair Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 5/7/2024 tarihli ve ... sayılı yazısı dışında mevzuatta herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

15. Başvuranın ve Muhatap Kurumların sunduğu belgelerden, başvuranın telefonla sesli görüşme hakkından 10 dk. ilave edilerek yararlandığı anlaşılmıştır.

16. Anılan belgeler ve yapılan izahatlar kapsamında, zorunluluk olmadığı halde, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün, ceza infaz kurumlarının ve hükümlü/tutukluların özel durumlarını da gözeterek tanımış olduğu ilave görüş hakkının uygulamasında mevzuata aykırı ve hak ihlali sayılabilecek herhangi bir eyleminin de bulunmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/3/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye